

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE

Proces nauki języków u dzieci w rodzinach wielojęzycznych

**Teresa Kumor
Magda Futyma**
Inżynieria Akustyczna, WIMiR

Dwujęzyczność – co to jest?

Z łac. **Bilinguis**,
oznacza „**sprawny w
dwóch językach**”.
Obecnie więc coraz
częściej określa się
dwujęzyczność jako
zdolność jednostki do
używania regularnie
więcej niż jednego
języka.

Rodzaje dwujęzyczności:

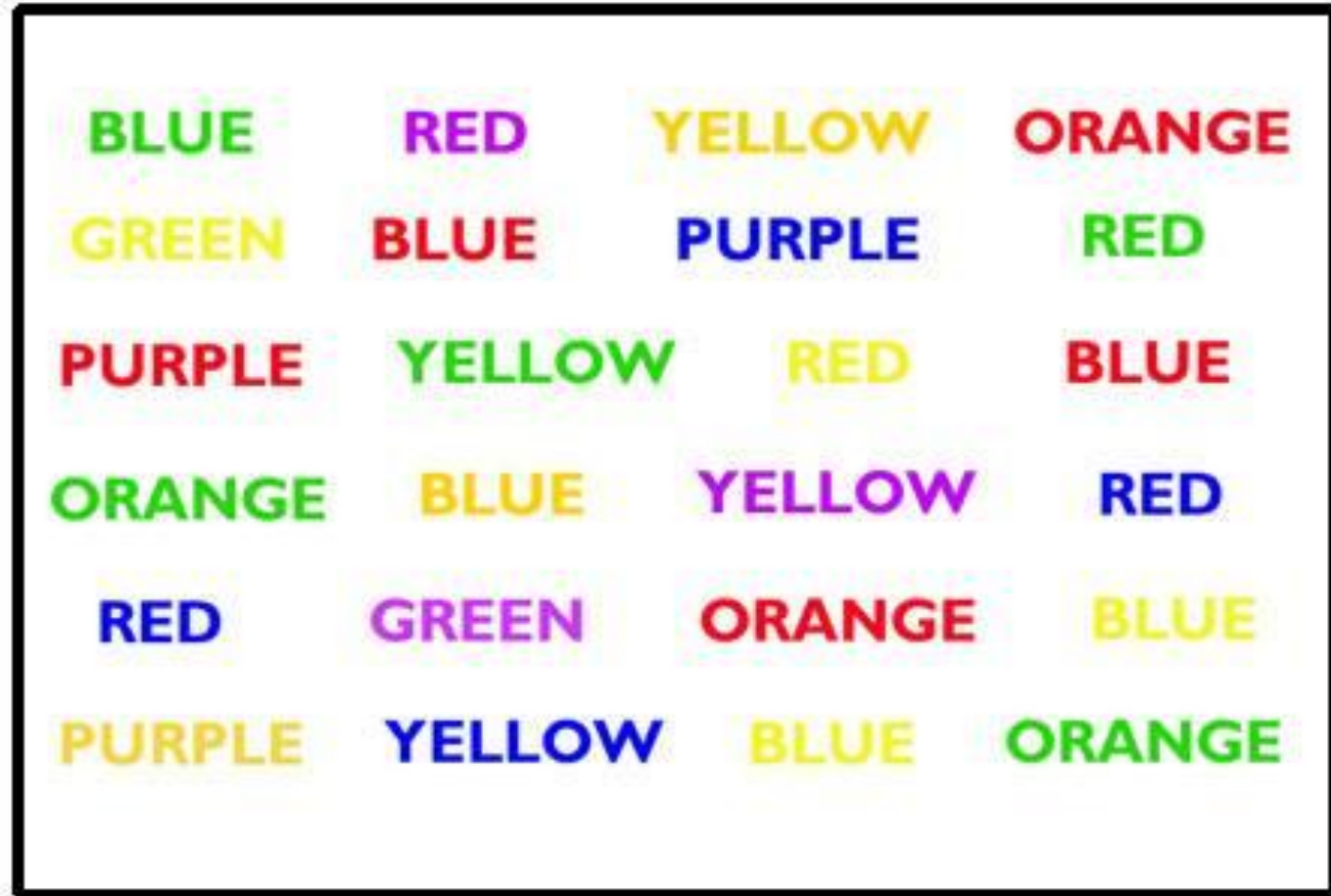
- Równoczesna (współrzędna), zwana inaczej symultaniczną – drugi język zostaje wprowadzony bardzo wcześnie, umownie przed 3 rokiem życia
- Sekwencyjna (sukcesywna, podporządkowana) – drugi język jest nabywany jako kolejny, wcześniej dziecko posługuje się już językiem, przeważnie obojga rodziców

Rozpoznawanie mowy przez mózg

- Mózg nie rozpoznaje poszczególnych fonemów lecz bardziej elementarne cechy charakterystyczne, które odpowiadają sposobowi, w jaki poszczególne dźwięki mowy są tworzone przez aparat mowy, np.: zwarto-wybuchowe (p, t, d) lub szczelinowe (s, z).

Rozpoznawanie mowy przez mózg

Naukowcy zajmujący się badaniami na ten temat często przywołują jako przykład znany „**Strooptest**”

Rozpoznawanie mowy u osób dwujęzycznych

- Sprawne posługiwanie się wieloma językami zawdzięczamy małemu obszarowi mózgu zwanemu **lewym jądrem ogoniastym**.
- U osób dwujęzycznych za znajomość obu języków odpowiada ten sam obszar płata czołowego. Dzięki jądro skutecznie filtrują one słownictwo używane w danej chwili, jednocześnie zamykając sobie dostęp do drugiego słownika.

Proces nauki języka - niemowlę

- Niemowlęta rodzą się bez określonych preferencji językowych, ze zdolnością do nauczenia się tej mowy, którą posługują się ich bliscy.
- Umiejętność przyswajania nowego języka szybko zanika i roczne dziecko nie jest już w stanie tak perfekcyjnie przystosować się do rozróżniania i naśladowania dźwięków innej mowy niż ta, jaka towarzyszyła mu od pierwszych minut.

Proces nauki języka - dziecko od roku do okresu dojrzewania

- Przed 9 miesiącem życia, dzieci gaworzą – tworzą niezrozumiałą paplaninę, która w rzeczywistości składa się z setek fonemów występujących w setkach różnych języków.
- Mózgi dzieci dwujęzycznych wykazują zdecydowanie większą elastyczność. Łatwiej oddzielają istotne informacje od tych mniej ważnych oraz częściej posługują się intuicją w myśleniu.

Proces nauki języka - dziecko od roku do okresu dojrzewania

- Pewien psycholog z Uniwersytetu w Montrealu przebadał 168 dzieci w wieku 1 roku i 2 lat, pochodzących z dwujęzycznych rodziców. Okazało się, że młodsza połowa grupy ma większy problem z rozumieniem słownictwa niż ich rówieśnicy wychowywani jednojęzycznie. Analogicznie w starszej połowie grupy dzieci miały problem z wypowiedaniem niektórych słów.

Proces nauki języka - dziecko w okresie dojrzewania

- Większość z nas nie ma szans na to, by stać się dwujęzycznym, bo to może się zdarzyć jedynie w dzieciństwie. Niektórzy z naukowców twierdzą, że granicą jest 7-9. rok życia, inni - że 10-12. Jedno jest pewne - ostateczną cezurą jest okres pokwitania.
- Dorastając, przestajemy automatycznie chłonąć język i musimy się go uczyć.

Proces nauki języka - dziecko w okresie dojrzewania

- W okresie pokwitania definitywnie dojrzewa i usztywnia się ta część aparatu mowy, która odpowiada za wymowę i akcent.
- U dwujęzycznych „z drugiego rzutu” znajomość następnego języka lokalizowana jest w innym obszarze mózgu niż pierwszy język.

Ciekawostki

Dwujęzyczność powoduje jąkanie, seplenie i inne zaburzenia mowy

Osoby dwujęzyczne muszą posługiwać się oboma językami na takim samym poziomie, jak native speakerzy

Osoby dwujęzyczne znają dwa języki tylko połowicznie

Dzieci dwujęzyczne nie potrzebują czytać i pisać w obu językach

Dzieci dwujęzyczne rozpoczynają znacznie później mówić

Osoby dwujęzyczne czują się rozdarte, nie mają poczucia tożsamości

Dzieci dwujęzyczne gorzej radzą sobie z nauką szkolną

Dzieci dwujęzyczne są przeciążone przyswajaniem dwóch języków

Dzieci dwujęzyczne muszą otrzymywać wsparcie w języku otoczenia, a język ojczysty wyssa z mlekiem matki

Teresa Kumor
Magda Futyma

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ*

* Po wysłuchaniu prezentacji prosimy o nie dzwonienie z pretensjami do rodziców, że ukierunkowali Was tylko na jeden język, a przecież znaleźcie tyle fonemów! A także jeśli w tym momencie podjęliście życiową decyzję, że w przyszłości swoje dziecko od urodzenia będziecie uczyć drugiego języka, róbcie to w sposób przemyślany, odpowiedzialny i z głową!